

Quickscan Flora- en faunawet

Beijersewegje 17 te Gouderak

Kenmerk rapport: 20130013/rap01
Status rapport: Concept
Datum rapport: 14 februari 2013

Auteur: P.I. (Pim) Godschalk
Projectleider: D. (Dirk) van der Est
Kwaliteitscontrole: F. (Francine) van der Loop

Opdrachtgever: De heer M. Kammeraat
Kaagpoldererf 5
2807 KP Gouda

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Doel	1
1.3 Leeswijzer	1
2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	2
2.1 Beschrijving huidige situatie	2
2.2 Toekomstige situatie	3
3 AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN	5
3.1 Bureaustudie	5
3.2 Resultaten veldbezoek	5
3.2.1 Onderzoeksmethode	5
3.2.2 Flora	5
3.2.3 Vogels	6
3.2.4 Vleermuizen	6
3.2.5 Overige, grondgebonden zoogdieren	6
3.2.6 Vissen, amfibieën en reptielen	7
3.2.7 Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	7
3.3 Conclusie aanwezigheid beschermde soorten	8
4 EFFECTANALYSE	9
4.1 Inleiding	9
4.2 Broedvogels	9
4.3 Vleermuizen	10
4.4 Vissen en amfibieën	10
4.5 Ecologische Hoofdstructuur	13
5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	14
6 LITERATUUR	16

BIJLAGEN

Bijlage 1: Juridisch kader

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens om op het perceel aan het Beijersewegje 17 te Gouderak een woning te realiseren. Het perceel bestaat nu uit grasland, en wordt aan twee zijden omgeven door sloten. Ten behoeve van de realisatie van een woning zal het terrein bouwrijp worden gemaakt, en wordt de bestaande dam verlegd.

De voorgenomen plannen leiden mogelijk tot het overtreden van verbodsbepalingen op beschermde soorten, die zijn genoemd in tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Daarom dienen de geplande werkzaamheden te worden getoetst in het kader van de Flora- en faunawet. Deze toetsing vindt plaats door middel van een quickscananalyse.

Deze toetsing heeft tot doel om beschermde soorten in kaart te brengen en de effecten te bepalen van de geplande activiteiten op beschermde soorten. Dit is essentieel om uitspraken te doen over de effecten op populaties van beschermde soorten, de eventueel te nemen maatregelen en het al dan niet aanvragen van een ontheffing bij het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (E,L&I) voor het overtreden van verbodsbepalingen.

1.2 Doel

De doelstelling voor de quickscananalyse kan worden geformuleerd in vier onderzoeksvragen:

- Welke beschermde soorten flora en fauna, genoemd in tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet, maken (mogelijk) gebruik van de planlocaties als onderdeel van het leefgebied?
- Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde soorten, die (mogelijk) gebruik maken van de planlocaties als onderdeel van het leefgebied?
- Welke maatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken?
- Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen voor het uitvoeren van het voorgenomen plan?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk twee is een beschrijving van de planlocatie weergegeven en worden de uit te voeren werkzaamheden beschreven. Hoofdstuk drie gaat in op de aan- of afwezigheid van beschermde soorten.

In hoofdstuk vier worden de effecten bepaald van het plan op de soorten die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied. Hier worden ook maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten en er wordt beargumenteerd of een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk geeft een samenvattende conclusie van de bevindingen uit deze rapportage.

2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 Beschrijving huidige situatie

Het plangebied is gelegen in een polder ten zuiden van Gouda. Het betreft een grasland/weide die door schapen wordt begraaasd. In een hoekje hebben enkele lage bomen gestaan, maar de huidige eigenaar heeft deze reeds teruggezet, zodat er nu alleen enkele stobben staan. De stobben hebben een stamdiameter van circa 10 cm.

Aan de noord- en zuidkant van het perceel lopen ondiepe sloten (max. 25 cm diep), met een laag bagger op de bodem. In het water zijn geen harde ondergronden (zand, stortsteen of puin) aanwezig. Het is bekend uit een onderzoek in de omgeving (Godschalk, 2012) dat de sloten vrij voedselrijk zijn, waardoor er 's zomers veel kroos op de watergangen ligt. Het perceel is middels een dam, welke is aangelegd met een hardhouten beschoeiing, ontsloten op het Beijersewegje. Figuur 2-1 geeft de locatie en begrenzing van het perceel weer.

Figuur 2-1: ligging en begrenzing (rode stippellijn) plangebied. Zie figuur 2-2 voor een foto-impressie en figuur 2-3 voor het bouwvlak.

De bodem van het gebied bestaat uit veen, de locatie ligt in het veenweidegebied. In figuur 2-2 zijn enkele foto's van het plangebied weergegeven.

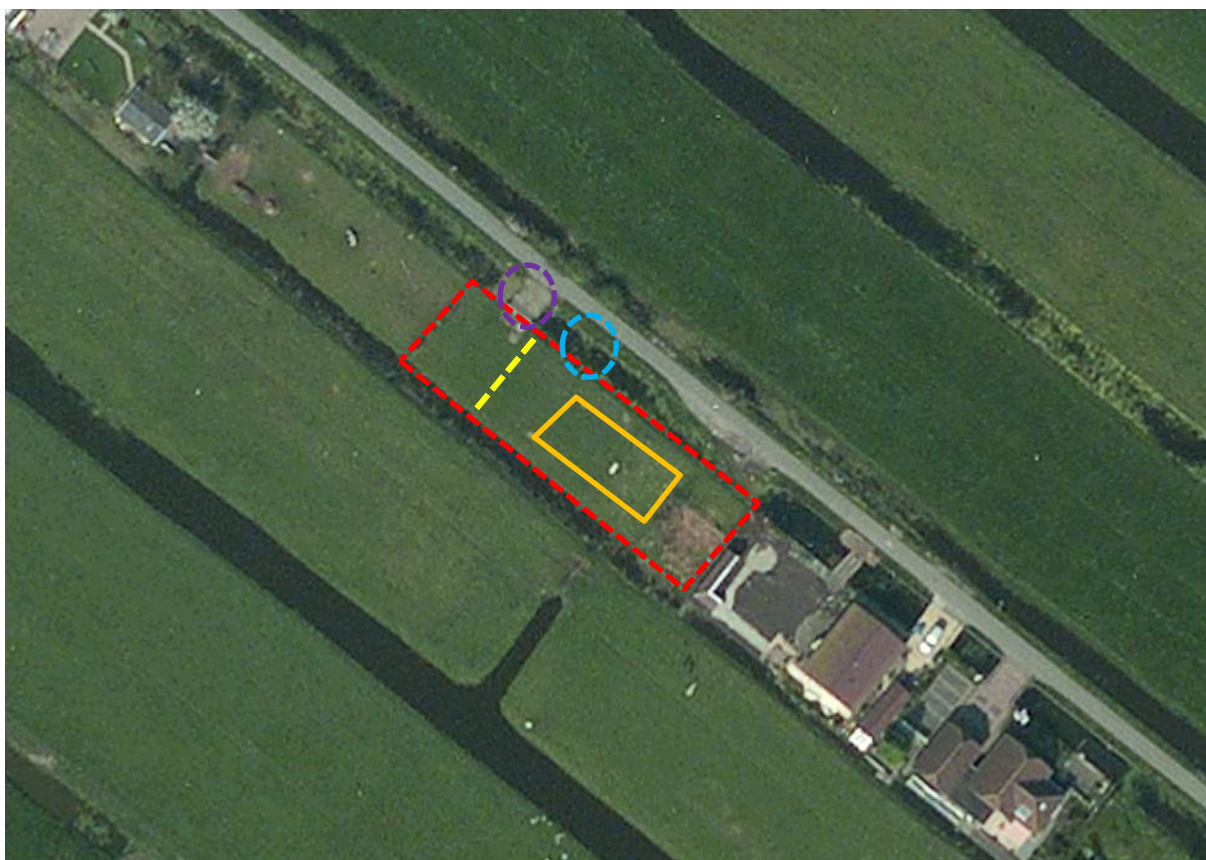
Figuur 2-2: foto-impressie plangebied. Linksboven: zicht op het bouwvlak, met links het Beijersewegje; rechtsboven: zuidzijde perceel met watergang; rechtsonder: de watergangen zijn ondiep (en nu helder); linksonder: stobben op het perceel (deze zijn teruggezet door de huidige eigenaar).

2.2 Toekomstige situatie

Het perceel zal door initiatiefnemer worden aangekocht, waarna er een woonhuis zal worden gebouwd. Dit gebeurt binnen de grenzen van het bestemmingsplan. In figuur 2-3 is dit globaal weergegeven.

Omdat de huidige dam het toekomstige perceel niet ontsluit, zal deze, in overleg met het hoogheemraadschap, enkele meters oostwaarts worden verlegd. De nieuwe dam wordt op dezelfde wijze aangelegd als de huidige dam, dat wil zeggen een hardhouten beschoeiing, waarbij de grond van de huidige dam in de nieuwe zal worden gestort.

Op het perceel wordt mogelijk nog een bouwvoor aangebracht (zand). Ten behoeve van (zwaar) materiaal worden vervolgens stalen rijplaten aangebracht. Het huis wordt enkele meters van de waterkant af geplaatst. Aan de watergangen wordt in eerste instantie niet gewerkt (behalve het verplaatsen van de dam), maar in een later stadium wordt mogelijk nog een deel beschoeid met hardhout.

Figuur 2-3: huidige perceelgrenzen (rood), nieuwe erfscheiding (geel, het perceel wordt circa 25% kleiner), huidige dam (paars) en nieuwe dam (blauw), bouwvlak woning (oranje).

3 AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN

3.1 Bureaustudie

De bureaustudie heeft als doel om een beeld te krijgen van aanwezige beschermde soorten (tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet) in de omgeving, zodat de kans op voorkomen in het plangebied kan worden ingeschat. Soorten uit de eerste beschermingscategorie (tabel 1 Ff-wet) zijn mogelijk ook aanwezig in het plangebied, maar deze worden verder buiten beschouwing gelaten. Er geldt namelijk een vrijstelling voor deze soorten bij ruimtelijke ingrepen (hieronder vallen onder andere meerkikker en bastaardikker en de gewone pad).

Voor het verkrijgen van informatie is gebruik gemaakt van openbaar toegankelijke broninformatie via internet en literatuur. In tabel 3-1 is aangegeven welke soorten mogelijk aanwezig zijn op basis van verspreidingsinformatie. Dit geeft echter geen compleet beeld. Daarom wordt rekening gehouden met de mogelijke aanwezigheid van meer beschermde soorten dan is weergegeven in onderstaande tabel. Het veldbezoek is belangrijk om te kijken naar de geschiktheid van het plangebied als leefgebied voor diverse beschermde soorten.

Tabel 3-1: Mogelijk aanwezige soorten in het plangebied en de directe omgeving op grond van verspreidingsbeeld in toegankelijke informatie (Creemers en Van Delft, 2009; Twisk e.a., 2010; Boesveld e.a., 2010; www.waarneming.nl, www.ravon.nl, www.zoogdieratlas). Niet genoemde soorten komen niet voor in de directe omgeving, of geschikte verspreidingsinformatie hierover ontbreekt.

Soortgroep	Mogelijk aanwezige soorten op grond van verspreiding
Flora	Diverse soorten orchideeën
Broedvogels	Jaarrond beschermd: huismus, steenuil Overige soorten: meerkoet, wilde eend, waterhoen e.d.
Vleermuizen	Gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger
Overige, grondgebonden zoogdieren	Waterspitsmuis
Amfibieën en reptielen	Rugstreppad, ringslang
Vissen	Bittervoorn, kleine modderkruiper
Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	Groene glazenmaker, platte schijfhoren

3.2 Resultaten veldbezoek

3.2.1 Onderzoeksmethode

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 11 februari 2013. Tijdens dit bezoek is gekeken naar de geschiktheid van het perceel als (onderdeel van het) leefgebied van beschermde soorten. Dit is gedaan door te kijken naar sporen van bewoning (aanwezigheid van nesten of hollen) en de geschiktheid van het plangebied als biotoop voor beschermde soorten (zoals de aanwezigheid van scheuren en spleten in dikke bomen die dienst kunnen doen als verblijf voor vleermuizen). In de navolgende paragrafen worden de resultaten belicht per soortgroep.

3.2.2 Flora

In het plangebied zijn geen geschikte groeiplaatsen aanwezig voor beschermde soorten die in de omgeving voorkomen, zoals rietorchis. Het veldbezoek is uitgevoerd in februari. Dit is geen geschikt tijdstip om planten te inventariseren. Tijdens dit veldbezoek kon echter wel een goede inschatting van de groeiplaatsen gemaakt worden.

Het grasland is soortenarm, er groeit voornamelijk engels raaigras en het wordt intensief begraasd door schapen. De groeiplaats is daardoor ongeschikt voor orchideeën. Tussen de boomstobben die op het perceel aanwezig zijn, is de vegetatie te ruig, zodat ook hier geschikte groeiplaatsen voor orchideeën ontbreken. Het voorkomen van andere beschermde plantensoorten kan op basis van de ongeschiktheid van het plangebied en verspreidingsgegevens worden uitgesloten.

Er zijn geen (geschikte groeiplaatsen voor) beschermde soorten planten aangetroffen.

3.2.3 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten broedvogels aangetroffen (de nesten van alle broedvogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd, daarnaast zijn een aantal soorten jaarrond beschermd, zie het juridisch kader in bijlage 1).

In het plangebied zijn geen geschikte broedgelegenheden aanwezig voor jaarrond beschermde vogels zoals de huismus. Het plangebied is geheel onbebouwd, en er is tevens geen struikachtige vegetatie (meer) aanwezig. Ook hoge bomen, met oude kraaiennesten of spechtenholten, ontbreken in het plangebied, waardoor er geen geschikte nestgelegenheid is voor roofvogels, zoals de sperwer. De steenuil, waar geen accurate verspreidingsgegevens van beschikbaar waren, komt mogelijk in de omgeving wel voor. In het plangebied zelf zijn echter geen geschikte verblijfplaatsen in de vorm van holten of uilenkasten aangetroffen. Het plangebied is bovendien niet van belang als foerageergebied voor bovengenoemde soorten. De soorten kunnen mogelijk incidenteel van de locatie gebruik maken, maar het gebied vormt geen substantieel onderdeel van het leefgebied. Er zijn in de omgeving bovendien voldoende vergelijkbare terreinomstandigheden aanwezig.

Algemene soorten broedvogels die alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd, komen mogelijk wel voor langs de randen (oevers) van het plangebied. Soorten als meerkoet of waterhoen kunnen een nest bouwen in helofytenvegetaties in de watergangen. Weidevogels worden vanwege de beperkte grootte van het perceel en de intensieve begrazing door schapen niet verwacht.

Geschikte verblijfplaatsen en nestgelegenheden voor jaarrond beschermde soorten zijn niet aanwezig in het plangebied. Algemene soorten broedvogels zoals meerkoet en waterhoen kunnen wel broeden in en langs het plangebied.

3.2.4 Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn mogelijk geschikte leefgebieden van beschermde soorten aangetroffen, die zijn vermeld in tabel 2 en 3 van de Ff-wet.

De lintbebouwing langs het Beijersewegje biedt mogelijk een lokale vliegroute of oriëntatiepunt voor weinig veeleisende soorten zoals gewone en ruige dwergvleermuis. Naast een bomenrij kan ook een huizenrij voldoende beschutting en geleiding bieden. Ter hoogte van het plangebied wordt de lintbebouwing over een lengte van circa 80 m onderbroken. Bomen ontbreken hier ook, zodat van een doorgaande vliegroute langs het Beijersewegje daarom geen sprake kan zijn.

Het plangebied kan in beperkte mate een functie hebben als foerageergebied voor algemene soorten vleermuizen die in de omgeving voorkomen, zoals gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Vanwege de openheid van het plangebied zal dit geen grote waarde hebben als foerageergebied.

Verblijfplaatsen van vleermuizen komen niet voor in het plangebied, wegens het ontbreken van bebouwing of dikke bomen met holten of spleten.

Het plangebied heeft mogelijk een functie als foerageergebied voor algemene soorten vleermuizen. Vanwege het ontbreken van bebouwing en bomen wordt het plangebied niet gebruikt als lokale vliegroute of als oriëntatiepunt voor vleermuizen. Geschikte verblijfplaatsen zijn niet aanwezig in het plangebied.

3.2.5 Overige, grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen geschikte leefgebieden van beschermde soorten aangetroffen, die zijn vermeld in tabel 2 en 3 van de Ff-wet.

Uit literatuurgegevens blijkt dat de waterspitsmuis binnen enkele kilometers van het plangebied voorkomt, maar deze wordt niet in en rond het plangebied verwacht. Blijkens een eerder onderzoek in de directe nabijheid van het plangebied (Godschalk, 2012), is de waterkwaliteit in de zomer onvoldoende, en drijft er dan veel kroos op het water.

Onder dit kroos bevonden zich weinig waterplanten. Verder is de oever niet begroeid met een kruidenrijke vegetatie vanwege de intensieve begrazing door schapen. Geschikt habitat voor de waterspitsmuis is dus niet aanwezig. Andere beschermde soorten komen in de omgeving niet voor (zie tabel 3-1).

Er zijn geen geschikte habitats voor beschermde soorten grondgebonden zoogdieren aangetroffen in het plangebied.

3.2.6 Vissen, amfibieën en reptielen

Vissen

Uit literatuurgegevens blijkt dat kleine modderkruiper en bittervoorn in de omgeving voorkomen. De kleine modderkruiper heeft voor de voortplanting een voorkeur voor watergangen met harde bodems of ondergronden, maar kan ook foeragerend voorkomen in wateren met een baggerlaag op de bodem. De watergangen rond het plangebied hebben een baggerlaag op de bodem, terwijl harde ondergronden als zand of stortsteen ontbreken. De kleine modderkruiper kan dus foeragerend voorkomen in de watergangen, maar voortplantingshabitat ontbreekt.

Het voorkomen van bittervoorn kan worden uitgesloten, omdat deze soort voorkomt in watergangen met een diepte van minimaal 50 cm en met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie, terwijl de watergangen rond het plangebied maar 25 cm diep zijn en er geen goed ontwikkelde onderwatervegetaties voorkomen (Godschalk, 2012).

Amfibieën

Van de beschermde soorten amfibieën komt alleen de rugstreeppad in de omgeving voor. De watergangen langs het plangebied zijn mogelijk geschikt als voortplantingswater, omdat ze vrij ondiep zijn en daardoor in het voorjaar snel kunnen opwarmen. Omdat in de omgeving ook mogelijk geschikte winterverblijven voorkomen (menselijke bebouwing zoals stallen en schuurtjes, of zandhopen e.d.), is het mogelijk dat er populaties in het gebied aanwezig zijn. (Winter)verblijfplaatsen van de rugstreeppad zijn echter niet aanwezig in het plangebied zelf, vanwege het ontbreken van bebouwing of goed graafbare grond, zoals zand(hopen).

Reptielen

In de omgeving van het plangebied komt de ringslang voor. In het plangebied zijn echter geen geschikte voortplantingsplaatsen (broeihopen) aanwezig. Geschikt overwinteringshabitat, zoals grote bladerhopen, ondergrondse hopen of andere vorstvrije plekken zijn eveneens niet aanwezig. Mogelijk dat de ringslang sporadisch de watergangen langs het plangebied gebruikt om zich te verplaatsen binnen de omgeving. Het is echter niet waarschijnlijk dat de ringslang het grasland gebruikt om te foerageren, omdat dit door de intensieve begrazing altijd kort is, waardoor de ringslang geen beschutting heeft. Het plangebied is dus geen onderdeel van het dagelijkse leefgebied van de ringslang.

Conclusie vissen, amfibieën en reptielen

De kleine modderkruiper komt mogelijk foeragerend voor in de watergangen, het voorkomen van bittervoorn kan worden uitgesloten. De watergangen rond het plangebied zijn mogelijk geschikt als voortplantingswater voor de rugstreeppad, maar geschikte verblijfplaatsen voor deze soort op het land ontbreken. Het plangebied is geen onderdeel van het dagelijkse leefgebied van de ringslang.

3.2.7 Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen, die zijn vermeld in tabel 2 en 3 van de Ff-wet.

Uit literatuurgegevens blijkt dat de groene glazenmaker in de omgeving voorkomt. Deze soort is voor de voortplanting afhankelijk van krabbenscheer. Deze plant is echter niet waargenomen op de bodems van de sloten (deze planten overwinteren op de bodem van de watergangen waar ze groeien). Zoals eerder gezegd zijn de sloten in het plangebied zeer voedselrijk er is weinig watervegetatie.

Krabbenscheer verlangt schone, niet te voedselrijke sloten en is gevoelig voor milieuvuiling. De omstandigheden in de watergangen langs het plangebied zijn dus ook niet geschikt voor deze soort. Geschikte voortplantingsplaatsen voor de groene glazenmaker ontbreken dus ook. Overige beschermde soorten libellen en dagvlinders worden niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat of bronpopulaties in de omgeving.

De platte schijfhoren komt in de omgeving voor, maar wordt niet verwacht in de sloten rond het plangebied. Deze soort komt voor in plantenrijke wateren met helder en schoon water op venige bodems. De waterkwaliteit in de sloten in het plangebied is echter slecht (voedselrijk; Godschalk, 2012) en door de bedekking met kroos/flap in de zomer kan de onderwatervegetatie zich niet goed ontwikkelen. Het voorkomen van de platte schijfhoren kan daarom worden uitgesloten. De watergangen rond het plangebied zijn vanwege de geringe diepte en slechte waterkwaliteit ook ongeschikt voor de gestreepte waterroofkever, die alleen voorkomt in watergangen van > 50 cm diep, en met een zeer goede waterkwaliteit.

Er zijn geen geschikte habitats voor beschermde soorten dagvlinders, libellen en overige ongewervelden (platte schijfhoren, gestreepte waterroofkever) aangetroffen in het plangebied.

3.3 Conclusie aanwezigheid beschermde soorten

In tabel 3-2 is een overzicht weergegeven van beschermde soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet, die mogelijk (een onderdeel van) hun leefgebied hebben in het plangebied. Deze soorten worden meegenomen in de effectenanalyse van de voorgenomen werkzaamheden op (leefgebieden van) deze soorten in hoofdstuk 4.

Tabel 3-2: Overzicht van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. Inschatting op basis van beschikbare literatuur en het veldbezoek.

Soortgroep	Voorkomend in plangebied	Ff-wet
Flora	Nee	-
Broedvogels (jaarrond beschermd)	Nee	-
Broedvogels (tijdens broedseizoen beschermd)	Meerkoet, waterhoen en andere algemene soorten	Tabel 3
Vleermuizen (foerageergebied en lokale vliegroute)	Gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger	Tabel 3
Vleermuizen (verblijfplaatsen)	Nee	-
Overige, grondgebonden zoogdieren	Nee	-
Vissen	Kleine modderkruiper	Tabel 2
Amfibieën	Rugstreeppad	Tabel 3
Reptielen	Nee	-
Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	Nee	-

Het is uit te sluiten dat andere beschermde soorten aanwezig kunnen zijn in de omgeving van het plangebied. Deze soorten worden niet meer beschouwd in het vervolg van deze rapportage.

4 EFFECTANALYSE

4.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt een effecteninschatting gedaan van het plan op de mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Uit tabel 3-2 is al duidelijk geworden dat het alleen gaat om soorten uit de soortgroepen broedvogels, vleermuizen, vissen en amfibieën. Andere soortgroepen worden daarom in deze effectenanalyse buiten beschouwing gelaten. Uitgangspunt hierbij zijn de werkzaamheden zoals omschreven in paragraaf 2.2. In dit hoofdstuk worden ook maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten om negatieve effecten tijdens de uitvoering te voorkomen.

Tot slot wordt in dit hoofdstuk kort ingegaan op de Ecologische Hoofdstructuur die nabij het plangebied ligt, en wordt beargumenteerd of er effecten op de EHS zijn.

4.2 Broedvogels

In en nabij het plangebied komen mogelijk algemene soorten broedvogels voor, zoals meerkoet en waterhoen. Vooral langs de oever (en tegenoverliggende oevers) kunnen broedende vogels voorkomen in helofytenvegetaties (lisdoddes).

Door de voorgenomen werkzaamheden worden mogelijk broedende vogels verstoord, doordat voor de werkzaamheden zwaar materiaal nodig zal zijn. Door geluidsoverlast en menselijke aanwezigheid kunnen broedende vogels dan verstoord worden. Alle broedende vogels zijn in Nederland beschermd onder de Flora- en faunawet.

Voor tijdens het broedseizoen aanwezige broedvogels in en nabij het plangebied geldt dat een overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen is door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, of door voorafgaand aan de start van de werkzaamheden een broedvogelcheck uit te voeren, om het voorkomen van broedvogels uit te sluiten. Voor het broedseizoen is echter geen vaste periode aan te geven, omdat deze per jaar kan variëren (zie onderstaand kader). Een overtreding van verbodsbepalingen is ook te voorkomen als er maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat er zich vogels vestigen op de bouwplaats, zoals het verwijderen van alle opgaande vegetatie voor de start van het broedseizoen. Vervolgens kan de vegetatie kort worden gehouden door deze regelmatig te maaien (of te laten begrazen).

Broedseizoen

Voor een begrip als 'broedseizoen' is geen standaardperiode te hanteren. Afhankelijk van de soort en weersomstandigheden in een bepaald jaar kunnen soorten veel eerder of juist later broeden dan normaal het geval zou zijn. Dit kan zelfs per regio verschillen. Voor de wet is van belang of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De vaak geciteerde periode 15 maart t/m 15 juli is dus slechts een indicatie. De periode tot begin oktober kan theoretisch door broedvogels nog gebruikt worden als een broedperiode. Voor aanvang van de werkzaamheden dient altijd op broedgevallen gecontroleerd te worden (zie ook bijlage 1, juridisch kader).

Wanneer in of nabij het plangebied toch broedende vogels worden aangetroffen, moet een verstoringvrije zone worden ingesteld waarbinnen niet gewerkt mag worden. Deze zone is afhankelijk van de soort kleiner of groter (een waterhoen bijvoorbeeld is gevoeliger dan een meerkoet). Hiervoor dient een ter zake kundige te worden geraadpleegd. In overleg kan een nest eventueel verplaatst worden, wanneer het nest stevig genoeg is (een meerkoetnest kan vaak zonder veel problemen enkele meters verplaatst worden door een ter zake kundige).

De werkzaamheden kunnen mogelijk leiden tot verstoring van in en nabij het plangebied aanwezige broedvogels. Verstoring kan worden voorkomen door buiten het broedseizoen te werken, of door voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcheck uit te voeren, om de aanwezigheid van broedvogels uit te sluiten.

Wanneer toch nesten worden aangetroffen, moet een verstoringvrije zone worden ingesteld, afhankelijk van de soort. Door de vegetatie kort te houden, kan vestiging van broedvogels zoveel mogelijk voorkomen worden.

4.3 Vleermuizen

Lokale vliegroute

Huizen als onderdeel van een lintbebouwing kunnen, evenals een aaneengesloten bomenrij, mogelijk fungeren als lokale vliegroute of oriëntatiepunt voor vleermuizen. Langs het Beijersewegje is een dergelijke lintbebouwing aanwezig. Ter hoogte van het plangebied wordt deze route onderbroken, omdat in het plangebied geen bebouwing aanwezig is.

Door de voorgenomen bouw van een woning neemt de functie van de lintbebouwing als mogelijke lokale vliegroute toe. Er is dus een positief effect als gevolg van de ontwikkeling.

Foerageergebied

Het plangebied is nu in beperkte mate geschikt als foerageergebied, omdat er geen beschutting is van bebouwing of beplanting. Door de voorgenomen ontwikkeling ontstaat echter beschutting (door het huis en tuinbeplanting), waardoor de functie als foerageergebied verbeterd. Door zorgvuldig met eventuele nachtelijke verlichting van de bouwplaats om te gaan gedurende de bouw, zijn negatieve effecten te voorkomen. Na realisatie van de woning gaat het plangebied er als foerageergebied op vooruit.

Conclusie vleermuizen

Het planvoornemen heeft geen permanent negatieve effecten, maar juist positieve effecten. De in de omgeving mogelijk aanwezige lokale vliegroute wordt versterkt, en de functie van het plangebied als foerageergebied verbetert op termijn. Door zorgvuldig om te gaan met eventuele nachtelijke verlichting van de bouwplaats tijdens de bouw kunnen tijdelijke negatieve effecten voorkomen worden.

4.4 Vissen en amfibieën

In de watergangen rondom het plangebied komen mogelijk foeragerende kleine modderkruipers voor. Daarnaast kan de rugstreeppad zich mogelijk voortplanten, waardoor volwassen individuen, eisnoeren, larven of juvenielen in de watergangen aanwezig kunnen zijn.

Kleine modderkruiper

Bij werkzaamheden aan en in de watergangen (verplaatsen dam, aanbrengen beschoeiing) kunnen individuen van de kleine modderkruiper gedood worden, met name wanneer het water gedempt wordt of de beschoeiing wordt aangebracht. Daarom is het nodig om voorzorgsmaatregelen te nemen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Er gaat echter geen leefgebied van de kleine modderkruiper verloren

Voorzorgsmaatregelen verplaatsen dam:

De volgende werkwijze wordt voorgesteld om het doden van individuen van de kleine modderkruiper zoveel als mogelijk te voorkomen:

- Wanneer gewerkt wordt tussen 1 november en 15 maart, zijn geen extra maatregelen noodzakelijk, omdat vissen dan in winterrust zijn en diepere (delen van) watergangen opzoeken. Er zullen dan geen vissen (kleine modderkruipers) in de ondiepe watergangen rondom het plangebied aanwezig zijn. Wanneer gewerkt wordt tussen 15 maart en 1 november wordt de volgende werkwijze aanbevolen:
 - o Het aanbrengen van houten beschoeiing;
 - o Vervolgens het verwijderen van de bovenste baggerlaag (circa 10-15 cm) met behulp van een kraan (deze is vaak al aanwezig om de houten beschoeiing in de grond te drukken), en deze op de kant uitspreiden;
 - o Vervolgens de bagger doorzoeken op aanwezige kleine modderkruipers (zie figuur 4-1) en deze weer in de watergang uitzetten;

- Hierna kan de ruimte tussen de houten beschoeiing worden gedempt met de grond uit de huidige dam;

Aanbrengen beschoeiing langs de waterkant:

De volgende werkwijze wordt voorgesteld om het doden van individuen van de kleine modderkruiper zoveel als mogelijk te voorkomen:

- Wanneer gewerkt wordt tussen 1 november en 15 maart, zijn geen extra maatregelen noodzakelijk, omdat vissen dan in winterrust zijn en diepere (delen van) watergangen opzoeken. Er zullen dan geen vissen (kleine modderkruipers) in de ondiepe watergangen rondom het plangebied aanwezig zijn. Wanneer gewerkt wordt tussen 15 maart en 1 november wordt de volgende werkwijze aanbevolen:
 - Het aanbrengen van houten beschoeiing (zo dicht mogelijk bij de oever), waarbij één zijde wordt opengelaten;
 - Vervolgens het verwijderen van de bovenste baggerlaag tussen de beschoeiing en de over (circa 10-15 cm) met behulp van een kraan (deze is vaak al aanwezig om de houten beschoeiing in de grond te drukken), en deze op de kant uitspreiden;
 - Vervolgens de bagger doorzoeken op aanwezige kleine modderkruipers (zie figuur 4-1) en deze weer in de watergang uitzetten;
 - Vervolgens het dempen van het water tussen de beschoeiing en de oever (wanneer dit aanwezig is) in één richting, en naar een opening toe, zodat eventueel nog aanwezige kleine modderkruipers de kans krijgen om te vluchten richting open water;
 - Daarna kan de beschoeiing dichtgemaakt worden en de ruimte tussen oever en beschoeiing worden gedempt.

Door bovenstaande maatregelen in acht te nemen, worden negatieve effecten op de kleine modderkruiper zoveel mogelijk voorkomen en hoeft geen ontheffing op de Ff-wet te worden aangevraagd.

Figuur 4-1: de rugstreppad (links) en de kleine modderkruiper (rechts; copyright foto's ATKB).

Rugstreppad

Bij werkzaamheden aan en in de watergangen (verplaatsen dam, aanbrengen beschoeiing) kunnen volwassen individuen, juvenielen, larven of eieren van de rugstreppad verloren gaan, met name wanneer er water gedempt wordt. Daarom is het nodig om voorzorgsmaatregelen te nemen om negatieve effecten op individuen zoveel mogelijk te voorkomen. Er gaat echter geen voortplantingshabitat verloren, en geschikt landhabitat van de rugstreppad ontbreekt geheel (zie paragraaf 3.2.6).

De voortplantingsperiode van de rugstreppad loopt ongeveer van 1 april tot 31 augustus (gegevens Natuurkalender E,L&I), maar de exacte data zijn afhankelijk van klimatologische omstandigheden. De volgende maatregelen worden voorgesteld om negatieve effecten op individuen van de rugstreppad (zie figuur 4-1) te voorkomen:

- Werken aan watergangen buiten de kwetsbare voortplantingsperiode (dus niet werken van april tot en met augustus);
- Wanneer toch werkzaamheden plaatsvinden binnen deze periode, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een ter zake kundige plaats te vinden, om de watergangen te controleren op de aanwezigheid van adulten, juvenielen, larven of eisnoeren van de rugstreeppad;
- Wanneer deze worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden in het natte profiel van de watergangen te worden uitgesteld totdat de rugstreeppadden het water verlaten hebben, of dienen de exemplaren door een ter zake kundige te worden afgevangen en verderop in een geschikte watergang worden uitgezet;
- Voor het vangen en verplaatsen van enkele individuen is geen ontheffing nodig voor artikel 9 en 13 van de Ff-wet (vangen en verplaatsen), omdat het niet de bedoeling is om de dieren aan de natuur te onttrekken. Wel dient dit door een ter zake kundige te gebeuren. Zie ook de brief aangepaste beoordelingswijze van het ministerie van LNV inzake deze handelswijze (Min. LNV, 2009);
- De aanleg van zandhopen dient voorkomen te worden, omdat zich anders rugstreeppadden kunnen ingraven in het zand. Ook de vorming van ondiepe poelen (bijvoorbeeld in bandensporen) dient in de periode april tot juni (ei-afzet) voorkomen te worden, zodat er geen eisnoeren worden afgezet. Dit zou namelijk kunnen leiden tot vertraging van de werkzaamheden.

Conclusie vissen en amfibieën

Negatieve effecten op individuen van de kleine modderkruiper en rugstreeppad zijn te voorkomen door voorzorgsmaatregelen in acht te nemen. Voor beide soorten is het gunstig om in de winterperiode te werken, omdat de soorten dan niet in de watergangen aanwezig zijn. Omdat negatieve effecten te voorkomen zijn door de voorzorgsmaatregelen in acht te nemen, is geen ontheffingsaanvraag op de Flora- en faunawet noodzakelijk. Voor beide soorten gaat geen leefgebied verloren.

4.5 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt op korte afstand van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de overzijde van het Beijersewegje is begrensd als EHS (zie figuur 4-1).

Figuur 4-1: Ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van de EHS (lichtgroen). De straal van de cirkel is 3 km (bron: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek).

Effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS kunnen echter worden uitgesloten, omdat het een zeer kleinschalige ingreep betreft, die bovendien plaatsvindt buiten de EHS. Er wordt een woning gebouwd binnen het woonvlak, met afmetingen van circa 9 bij 13 meter. Deze valt binnen de lintbebouwing langs het Beijersewegje, zodat de openheid van het landschap niet wordt verstoord. De woning heeft ook geen negatieve effecten op soorten, omdat geen leefgebied van beschermde soorten verloren gaat (zie dit hoofdstuk).

Natura 2000-gebieden liggen niet binnen een straal van 3 km, negatieve effecten op dergelijke gebieden zijn vanwege het lokale karakter van de ruimtelijke ontwikkeling dus ook uitgesloten.

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In tabel 5-1 is een overzicht weergegeven van beschermde soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet, die mogelijk hun leefgebied hebben in het plangebied. Deze soorten zijn meegenomen in de effectenanalyse van de voorgenomen werkzaamheden op deze soorten in hoofdstuk 4.

Ook is in de tabel een overzicht opgenomen van een antwoord op de vraag of een ontheffing noodzakelijk is. Een overtreding van verbodsbepalingen is voor alle soort(groep)en te voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen. Een ontheffing op de Flora- en faunawet is dan niet nodig.

Tabel 5-1: Mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in en nabij de locaties, mogelijke effecten en aanbevelingen voor voorzorgsmaatregelen en beantwoording van de vraag of een ontheffingsplicht noodzakelijk is.

Soortgroep	Effecten	Maatregelen	Ontheffingsplicht
Broedvogels (tijdens het broedseizoen beschermd)	Mogelijk aanwezig	<ul style="list-style-type: none"> - Werken buiten het broedseizoen - Plangebied ongeschikt houden voor broedvogels door vegetatie kort te houden - Bij werken tijdens het broedseizoen, voorafgaand een broedvogelcontrole uitvoeren; waar nodig wordt een verstoringsvrije zone ingesteld - Eventueel kunnen in de watergang aanwezige nesten worden verplaatst door een ter zake kundige 	Nee, te voorkomen door maatregelen in acht te nemen
Vleermuizen (foerageergebied)	Mogelijk aanwezig	<ul style="list-style-type: none"> - Nachtelijke bouwverlichting zo min mogelijk gebruiken, en zo min mogelijk laten uitstralen naar de omgeving 	Nee, te voorkomen door maatregelen in acht te nemen
Vissen (kleine modderkruiper)	Mogelijk aanwezig	<ul style="list-style-type: none"> - Werken tussen 1 november en 15 maart - Tussen 15 maart en 1 november zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk: <ul style="list-style-type: none"> - Aanbrengen beschoeiing - Vervolgens sliblaag op de kant uitspreiden en eventueel aanwezige modderkruipers terug in de watergang uitzetten - Vervolgens dempen watergang achter beschoeiing/tussen de damwanden 	Nee, te voorkomen door maatregelen in acht te nemen

Amfibieën (rugstreeppad)	Mogelijk aanwezig	<ul style="list-style-type: none"> - Werken buiten de voortplantingsperiode (dus niet werken van 1 april tot 31 augustus) - Bij werk aan de watergangen in de voortplantingsperiode, voorafgaand aan de werkzaamheden een controle laten uitvoeren door ter zake kundige, op adulten, juvenielen, larven en/of eisnoeren - Eventueel aanwezige individuen door ter zake kundige laten vangen en verplaatsen naar geschikt habitat in de directe omgeving - Voorkom de vorming van zandhopen of ondiepe plassen op het terrein 	Nee, te voorkomen door maatregelen in acht te nemen
-----------------------------	-------------------	---	---

Tot slot worden de vragen uit de inleiding (paragraaf 1.2) nogmaals weergegeven, en wordt kort samengevat wat de conclusies van het rapport zijn.

- *Welke beschermde soorten flora en fauna, genoemd in tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet, maken (mogelijk) gebruik van de planlocaties als onderdeel van het leefgebied?*

Dit zijn algemene soorten broedvogels, vleermuizen (foerageergebied), kleine modderkruiper (foerageergebied) en de rugstreeppad (voortplantingswater).

- *Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde soorten, die (mogelijk) gebruik maken van de planlocaties als onderdeel van het leefgebied?*

Door de werkzaamheden kunnen broedende vogels worden verstoord. Door nachtelijke verlichting van de bouwplaats kunnen foeragerende vleermuizen worden verstoord. Bij werkzaamheden aan de watergangen kunnen negatieve effecten op individuen van de kleine modderkruiper en rugstreeppad optreden.

- *Welke maatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken?*

Zie hiervoor bovenstaand overzicht in tabel 5-1.

- *Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen voor het uitvoeren van het voorgenomen plan?*

Nee, door voorzorgsmaatregelen te treffen (zie tabel 5-1) is het mogelijk om negatieve effecten op beschermde soorten fauna te voorkomen.

6 LITERATUUR

Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente, 2010. Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2009. Platte schijfhoren *Anisus vorticulus*. Stichting ANEMOON, Bennebroek.

Creemers, C.M. & Van Delft, J.C.W., 2009, *De amfibieën en reptielen van Nederland*, Stichting RAVON, KNNV-uitgeverij, Zeist.

Godschalk, P.I., 2012. Quickscan Flora- en faunawet Beijersewegje 23, Gouderak. ATKB kenmerk rapport 20120768/rap01, definitief versie 2, d.d. 17 oktober 2012. ATKB Geldermalsen.

Ministerie van LNV, 2009. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Dienst Regelingen, 26 augustus 2009, Den Haag.

Natuurkalender van het ministerie van E,L&I, website www.hetInVloket.nl ; zoeken naar Natuurkalender tabel 3-soorten.

Twisk, P., Van diepenbeek, A. & Bekker, J., 2010. *Veldgids Europese zoogdieren*, Zoogdierverseniging, KNNV-uitgeverij, Zeist.

Websites

www.waarneming.nl

www.ravon.nl

[www.zoogdieratlas](http://www.zoogdieratlas.nl)

www.maps.google.nl

BIJLAGE 1

JURIDISCH KADER

Inleiding

Via de Flora- en faunawet wordt de bescherming van planten en dieren in Nederland geregeld door middel van een aantal verbodsbepalingen. In de wet zijn soorten opgenomen die op landelijk dan wel op Europees niveau zeldzaam en/ of bedreigd zijn of worden. De Flora- en faunawet beoogt niet het in stand houden van een statische populatiegrootte, maar wel het functioneren van de betreffende populatie.

Beschermingscategorieën

Afhankelijk van zeldzaamheid en bedreiging zijn de soorten verdeeld over drie beschermingscategorieën. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) artikel 75 in werking getreden, waarmee drie beschermingsregimes zijn vastgesteld. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën.

De 1^e categorie betreft beschermde soorten die in Nederland algemeen voorkomen. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, waaronder de geplande werkzaamheden vallen, geldt een algemene vrijstelling en is geen ontheffing nodig. Voor deze soorten is er geen noodzaak voor inventarisaties. Soorten van de tweede en derde categorie zijn strenger beschermd. Voor deze soorten geldt een ontheffingsplicht bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Bij het afwegingskader is informatie over de verspreiding van de betreffende soort noodzakelijk.

Voor de soorten, genoemd in tabel 2 van de Flora- en faunawet, is een "lichte toets noodzakelijk". In de lichte toets moet er voor worden gezorgd dat de gunstige staat van instandhouding wordt gegarandeerd en de activiteit moet een redelijk doel dienen.

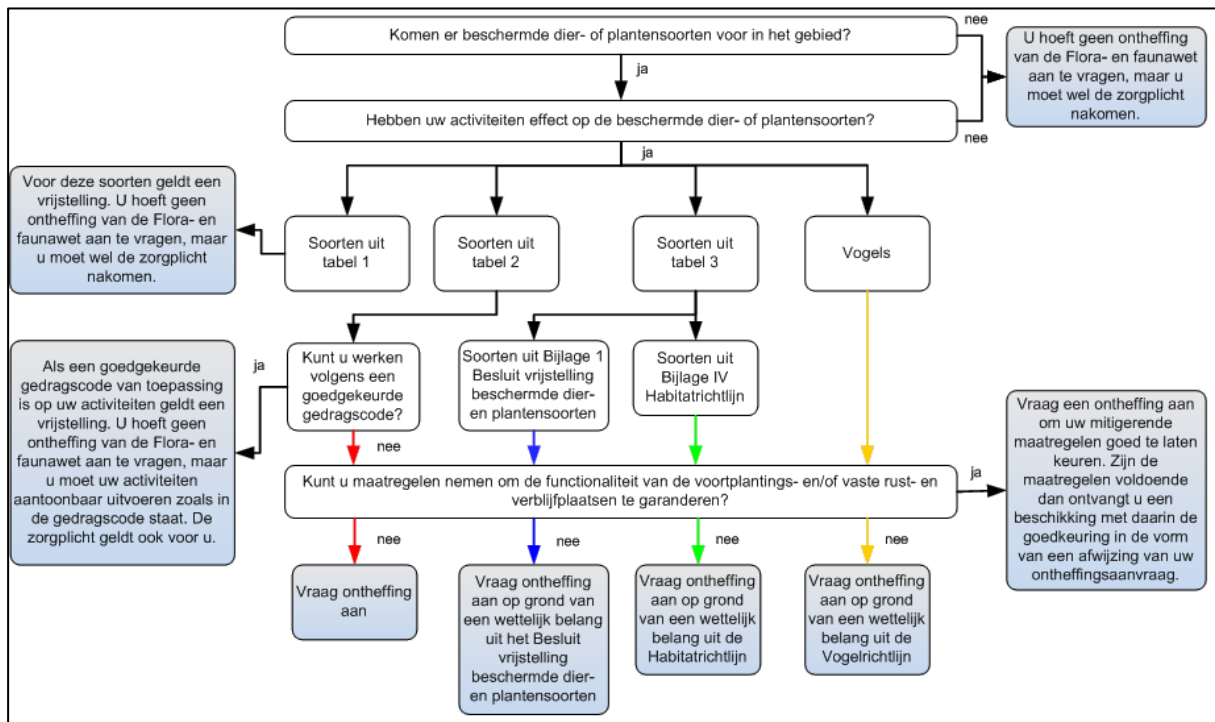
Voor soorten, genoemd in tabel 3, geldt een "zware toets". Er mag hierin geen andere bevredigende oplossing zijn voor de geplande activiteit, de gunstige staat van instandhouding dient te worden gewaarborgd en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. De gunstige staat van instandhouding van soorten uit Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn dient lokaal beoordeeld te worden. Voor de overige soorten uit tabel 3 is de landelijke populatie van belang.

Beoordelingskader Flora- en faunawet

Het stroomschema in figuur B2-1 geeft weer welke stappen er doorlopen dienen te worden om vast te stellen of er een ontheffingsplicht is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Indien er beschermde soorten aanwezig zijn in het plangebied en de activiteiten hebben een mogelijk negatief effect, dient te worden vastgesteld of het project kan worden uitgevoerd, waarbij een overtreding van de Flora- en faunawet wordt voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

Mitigerende maatregelen

Het is mogelijk om een overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen door, voordat de werkzaamheden van start gaan, voorzorgsmaatregelen te treffen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort. Het betreft de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten. Mitigerende maatregelen zijn gericht op het voorkomen van de negatieve gevolgen van een activiteit. Dit moet gebeuren binnen het plangebied en voor de soorten die daar voorkomen. Er moet voorkomen worden dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort wordt aangetast.

Figuur B1-1. Stroomschema van de stappen, die doorlopen dienen te worden om vast te stellen of er een ontheffingsplicht is voor het uitvoeren van de werkzaamheden (bron: LNV 2009, Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet)

Indien er voor het uitvoeren van mitigerende maatregelen dieren gevangen en verplaatst moeten worden, is dat geen overtreding van artikel 9 (vangen) en 13 (verplaatsen). Het is namelijk niet de bedoeling om dieren aan de natuur te onttrekken. Het is toegestaan om soorten te verplaatsen uit de directe gevarenszone naar een vergelijkbaar habitat in de directe omgeving. Dit moet gebeuren binnen de daarvoor benodigde tijd. De soorten dienen ook in één keer te worden verplaatst, zonder onnodig oponthoud. Het vangen en verplaatsen dient te gebeuren buiten de kwetsbare periode van de betreffende soort. Het vangen en verplaatsen dient te gebeuren door of onder de begeleiding van een ter zake kundige ecoloog. Dit bovenstaande geldt niet voor stressgevoelige dieren, zoals muizen, vleermuizen en vogels.

Ontheffingsplicht

Er geldt een ontheffingsplicht als de functionaliteit van voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de beschermde soort uit tabel 2 en 3 niet kan worden gegarandeerd door het nemen van mitigerende maatregelen. Belangrijke vragen voor het verkrijgen van een ontheffing zijn:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
- Is er een wettelijk belang (niet bij soorten uit tabel 2)?
- Is er een andere bevredigende oplossing (niet bij soorten uit tabel 2)?
- Hebben de werkzaamheden een redelijk doel (niet bij soorten uit tabel 3)?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Tijdens het broedseizoen beschermde vogelsoorten

De bescherming van vogels neemt binnen de Flora- en faunawet een aparte positie in. In de Flora- en faunawet is de bescherming van de meeste vogelsoorten gericht op de nesten van broedvogels. Dit houdt in dat de nesten van broedvogels gedurende het broedseizoen zijn beschermd.

Het is gedurende het broedseizoen verboden om de nesten van broedvogels te verstoren en/of weg te nemen. De vogelnesten vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Buiten het broedseizoen zijn nesten van de meeste vogelsoorten niet beschermd.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

Er geldt echter voor een aantal vogelsoorten een uitzonderingspositie op het bovenstaande. Deze vogelsoorten zijn ingedeeld in een aantal categorieën en deze zijn gedurende het gehele seizoen beschermd en dan gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet:

- Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld steenuil);
- Nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (roek, gierzwaluw en huismus);
- Nesten van vogels (geen kolonievogels), die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (kerkuil, ooievaar, slechtvalk);
- Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (boomvalk, buizerd, ransuil).
- Nesten van vogels, die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar ervoor hebben gebroed of de directe omgeving ervan, maar dan wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, maar vragen wel extra onderzoek, omdat ze jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen.

Voor de soorten uit bovenstaande categorieën kan een ontheffing (echter dit kan alleen volgens de wettelijke belangen veiligheid van het luchtverkeer, bescherming flora en fauna en menselijke gezondheid/openbare veiligheid) worden aangevraagd, in tegenstelling tot de groep tijdens het broedseizoen beschermde soorten (hiervoor wordt in de regel geen ontheffing afgegeven).

Twee belangrijke vragen bij de beoordeling of er voor de soorten uit de bovenstaande categorieën een ontheffing noodzakelijk is zijn de volgende:

- Is er voor de soort voldoende gelegenheid om zelfstandig een natuurlijk alternatief nest te vinden?
- Is er voor de soort voldoende mogelijkheid om met succes een kunstmatig alternatief nest aan te bieden?

Zorgplicht

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten de zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.